

GEDEPUTEERDE STATEN VAN DE PROVINCIE GRONINGEN

Groningen, 19 januari 2021

Dossiernr. : K23857

Documentnr. : 2021-006323

Verzonden : 20 januari 2021

Het college van Gedeputeerde Staten heeft op 27 november 2020 een aanvraag ontvangen voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming, hoofdstuk soorten.

De aanvraag is ingediend door Eco Reest BV, Industrieweg 20, 7921 JP te Zuidwolde, in opdracht van Woongroep Marenland, Prof. Cleveringaplein 1, 9901 AZ te Appingedam.

De aanvraag heeft betrekking op de sloop van negen woningen ten behoeve van de nieuwbouw van zes levensloopbestendige woningen aan De Kamp 2-6 en 7-17 te Spijk.

BESLUIT:

Het college van Gedeputeerde Staten besluit:

- I. op grond van artikel 3.8, lid 1 en 5, van de Wet natuurbescherming (Wnb) ten aanzien van Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) de gevraagde ontheffing te verlenen van het verbod op:
 - opzettelijk verstoren (artikel 3.5, lid 2, Wnb);
 - beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen (artikel 3.5, lid 4, Wnb);
- II. dat de ontheffing geldt voor de periode vanaf de verzenddatum van dit besluit tot en met 31 december 2024;

- III. dat de volgende bijlagen deel uitmaken van dit besluit:
1. voorschriften;
 2. overwegingen bij besluit;
 3. de aanvraag van 27 november 2020 en de aanvullingen per mail d.d. 22 december 2020, inclusief activiteitenplan *Eco Reest 2020 Spijk Gn_201869_De Kamp 2-6 en 7-17_AP*.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Groningen:

namens dezen:

A.J. Hoogerwerf
Hoofd van de afdeling Landelijk Gebied en Water

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.

Toelichting

Wij verwijzen u naar de bijlage Overwegingen bij het Besluit voor een nadere motivering.

Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking vanaf de verzenddatum.

Bezwaar

Als u het niet eens bent met dit besluit bestaat de mogelijkheid om binnen zes weken na verzenddatum van dit besluit een bezwaarschrift in te dienen. Meer informatie daarover vindt u op de website van de provincie Groningen (<https://www.provinciegroningen.nl/contact/klacht-over-de-provincie/bezwaar-maken/>). Als u overweegt een bezwaarschrift in te dienen, zouden wij het op prijs stellen als u eerst contact met ons opneemt. Wellicht kunnen uw bezwaren door een toelichting van ons worden weggenomen.

Het indienen van een bezwaarschrift schort de werking van dit besluit niet op. U kunt daarvoor een verzoek om voorlopige voorziening indienen bij de rechtbank. Een voorlopige voorziening is een zelfstandige procedure. Meer informatie over het vragen van een voorlopige voorziening vindt u op www.rechtspraak.nl.

Meer informatie

Wij vertrouwen er op dat voldoende duidelijk is welke voorwaarden aan dit besluit verbonden zijn. Heeft u nog vragen, dan kunt u contact opnemen met het secretariaat Landelijk Gebied en Water via het telefoonnummer 050 - 3164543. U wordt dan doorverbonden met een medewerker die uw vragen zal beantwoorden. Wij verzoeken u het dossiernummer te vermelden.

Voorschriften

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

1. Dit besluit is enkel van toepassing op Gewone dwergvleermuis en de beschreven verboden handelingen.
2. Dit besluit geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in dit besluit zelf niet anders is aangegeven.
3. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met Provincie Groningen indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan genoemd in voorschrift 1 worden aangetroffen en/of andere handelingen dan genoemd in voorschrift 2 noodzakelijk zijn.
4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een (digitaal) afschrift van dit besluit en de bijbehorende documenten op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
6. De hier beschreven voorschriften dienen in een ecologisch werkprotocol te worden opgenomen. Dit ecologisch werkprotocol dient op de locatie (digitaal) aanwezig te zijn en dient onder betrokken werknemers, met name ook de uitvoerenden op de bouw- of projectlocatie, bekend te zijn. Werkzaamheden dienen conform dit protocol te worden uitgevoerd.
7. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een (ecologisch) logboek bijgehouden te worden. Uit dit logboek moet aantoonbaar blijken wanneer en op welke wijze de hier beschreven voorschriften zijn uitgevoerd. Dit logboek moet op verzoek worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
8. De ontheffinghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen bekend is, bijgevoegd meldingsformulier (bijlage 2) in te vullen en ons toe te sturen, uiterlijk een week voorafgaand aan de werkzaamheden.

Specifieke voorschriften

9. Alle maatregelen dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige¹ op het gebied van vleermuizen.
10. Bij de planning van de werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met de seizoenactiviteiten van de soort waarvoor ontheffing is verleend, om verstoring in de meest kwetsbare perioden (zoals winterslaap in november tot en met maart) te voorkomen. De genoemde perioden kunnen zowel eerder als later beginnen en/of eindigen, afhankelijk van de (lokale) meteorologische omstandigheden voorafgaand aan en tijdens de werkzaamheden. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige op het gebied van de betreffende soort.
11. Uiterlijk drie dagen voor aanvang van de werkzaamheden dienen de verblijfplaatsen van de Gewone dwergvleermuis ongeschikt gemaakt te zijn:

¹ Provincie Groningen verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau, een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de natuurwetgeving, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van de soorten; en/of
- als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied); en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

- Het ongeschikt maken gebeurt door het aanbrengen van tochtgaten in de spouwmuren en daken van de woningen. Over de volledige hoogte van de muur dienen tochtgaten aangebracht te worden en de hoeken van het gebouw te worden verwijderd, waardoor er in de spouw een flinke tocht ontstaat en licht diep in de spouw kan doordringen. Het in een muur creëren van openingen van 30 x 30 of 50 x 50 centimeter is vaak onvoldoende, omdat hierdoor vaak geen tocht door de spouw ontstaat. Daarnaast dienen de dakpannen op tochtstand geplaatst te worden en bannen verwijderd te worden.
 - Deze tochtgaten dienen ten minste drie dagen voor de werkzaamheden aangebracht te worden, met ten minste één nacht met temperatuur van minimaal 10 graden Celsius.
 - Er dient nacontrole plaats te vinden middels een ochtend- en/of avondbezoek met batdetector tijdens geschikte weersomstandigheden. Het tijdstip en de constatering van de nacontrole moeten worden vastgelegd in het logboek.
12. Er dienen acht tijdelijke kasten opgehangen te zijn aan de kopgevels van De Kamp 1, 5 & 8 en Gr. Dijkstraat 11 te Spijk:
- Dit dienen uitwendige kasten te zijn van het type VK WS 07 vleermuizenkast van Vivara Pro of andere soortgelijke kasten (zie figuur 5.1 in het activiteitenplan).
 - Aan iedere kopgevel dienen twee losse kasten te zijn opgehangen. Er is gekozen voor een noordoosten- en zuidwest-expositie zodat de vleermuizen verschillende keuzes hebben als verblijfplaats. De kasten op de kopgevels dienen los opgehangen te zijn net onder de dakrand, maar op minimaal 3 meter hoogte. Hierbij is gelet op een vrije in- en uitvliegrouete. De kasten dienen geplaatst te zijn buiten het bereik van predatoren en buiten effecten van lichtverstoring.
13. In de nieuwbouwsituatie dienen permanente verblijfplaatsen teruggebracht te worden voor vleermuizen. In de nieuw te bouwen woningen dienen spouwmuren en dak beschikbaar te worden gemaakt voor verblijfplaatsen van vleermuizen. Spouw en dak dienen na realisatie geschikt en toegankelijk te zijn, zodat vleermuizen zowel van de spouw- als van de dakruimte gebruik kunnen maken.
14. In de nieuwbouwsituatie dienen tevens natuurinclusieve maatregelen voor huismussen en gierzwaluwen opgenomen te worden. Het dak van de nieuwbouwwoningen dient toegankelijk gemaakt te worden voor huismussen, waarbij als permanente voorziening de onderste rij dakpannen vrij wordt gehouden. In één gevel van de nieuwbouwwoningen dienen vijf inbouwkasten voor gierzwaluwen geplaatst te worden. Het gaat daarbij om inbouwstenen van het type IB GZ 03 van Vivara Pro (zie figuur 5.3 in het activiteitenplan). Hierbij dient erop gelet te worden dat de uitvliegopening en de ruimte daaronder vrij blijft, zodat gierzwaluwen voldoende ruimte hebben om in en uit te vliegen. De kasten worden zo hoog mogelijk in de gevel geplaatst, buiten bereik van predatoren.

Overige voorschriften

15. De ontheffing kan worden gewijzigd of ingetrokken op grond van artikel 5.4 van de Wnb.
16. Indien een verlenging van deze ontheffing wenselijk is, dient u, zeker vier maanden voor het verstrijken van deze termijn, een nieuwe aanvraag in te dienen. Dit voorkomt onnodige vertraging van het project.
17. Aanspreekpunt in het kader van dit besluit en de daaruit voortvloeiende voorschriften is het Loket, loketVTH@provinciegroningen.nl. U kunt ook contact opnemen met Afdeling Landelijk Gebied en Water van de Provincie Groningen, Secretariaat_LGW@provinciegroningen.nl.

Overwegingen bij Besluit

1 Nadere toelichting brongegevens

Onderwerp:	Verzoek om ontheffing in het kader van soortbescherming.
Activiteitenplan:	<i>Eco Reest 2020 Spijk Gn_201869_De Kamp 2-6 en 7-17_AP.</i>
Activiteit:	Slopen van negen woningen, ten behoeve van zes nieuwe levensloopbestendige woningen.
Reden voor deze aanvraag:	Zowel de technische staat van de huidige woningen als de doelstellingen waaraan Woongroep Marenland zich heeft gecommitteerd, geven aanleiding deze woningen te vervangen door nieuwe. Omdat Gewone dwergvleermuis hier verblijft wordt ontheffing aangevraagd van de verbodsbepalingen uit hoofdstuk 3 van de Wnb.
Plangebied:	Het plangebied is gelegen aan De Kamp 2-6 en 7-17 in het dorp Spijk en bestaat uit negen te slopen woningen, zoals weergegeven in figuur 2.1 in het activiteitenplan. De woningen beschikken over zowel een voortuin als een achtertuin met verschillende struiken en cultivarsoorten. Aan de oostzijde van De Kamp 7-17 is een plantsoen gelegen. In de directe omgeving bevinden zich vele bomen en bosschages.
Coördinaten:	53.39157; 6.83737.
Werkzaamheden:	• Slopen van negen woningen. • Nieuwbouw van zes levensloopbestendige woningen.
Planning:	• start werkzaamheden: 1 mei 2021; • einde werkzaamheden: 31 december 2022.

Ontheffing is aangevraagd voor verwachte overtreding van de volgende verbodsbepalingen:

opzettelijk verstoren (artikel 3.5 lid 2 Wnb)	
beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen (artikel 3.5 lid 4 Wnb)	Gewone dwergvleermuis

De activiteit heeft geen betrekking op het onderdeel gebiedsbescherming (hoofdstuk 2, Wnb) en het vellen van houtopstanden (hoofdstuk 4, Wnb). Significante effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van NNN-gebieden zijn eveneens niet aan de orde. Er zijn voor deze onderdelen geen vervolgstappen noodzakelijk.

2 Procedure

2.1 Procedure en beslistermijn

De beslissing op de aanvraag is voorbereid volgens de procedure als beschreven in hoofdstuk 5 van de Wet natuurbescherming. Binnen 13 weken na ontvangst van de aanvraag dient op de aanvraag te worden beslist.

2.2 Volledigheid

De aanvraag bevatte onvoldoende gegevens voor een goede beoordeling van de gevolgen van het project. Op 9 december 2020 is de aanvrager in de gelegenheid gesteld om de aanvraag aan te vullen. De gevraagde gegevens zijn op 22 december 2020 ontvangen. Na ontvangst van deze gegevens was de aanvraag volledig.

2.3 Bevoegd gezag

Gelet op de projectbeschrijving en op het bepaalde in hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming, zijn wij bevoegd om de ontheffing te verlenen of te weigeren.

2.4 Publicatie besluit

Van dit besluit wordt mededeling gedaan door publicatie in "Het Dagblad van het Noorden" en op www.officielebekendmakingen.nl.

3 Soortbescherming

3.1 Beoordeling

Een ontheffing als bedoeld in artikel 3.8, lid 1 en 5, Wnb kan uitsluitend worden verleend indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

- er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- er is een geldig wettelijk belang;
- er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Onderstaande beoordeling gaat in op deze drie voorwaarden.

3.1.1 Alternatievenafweging

In paragraaf 6.1.2 van het activiteitenplan is voldoende aangetoond dat geen andere bevredigende oplossing voorhanden is die minder ecologisch negatief effect heeft op de aanwezige beschermde soorten. Het project omvat sloop van bestaande woningen en is daarmee locatie gebonden. De technische staat van de woningen is dusdanig dat ze niet meer voldoen aan de eisen van deze tijd. De woningen zijn slecht onderhouden en onvoldoende geïsoleerd, waardoor er veel energieverlies optreedt. Bovendien is het klimaat in de woningen niet optimaal als gevolg van vocht en tocht. Ook niets doen zal resulteren in verlies van verblijfplaatsen van aanwezige beschermde soorten op de lange termijn.

Bij de gekozen werkwijze is voldoende rekening gehouden met aanwezige beschermde soorten, door de werkzaamheden buiten de kwetsbare periodes te plannen en in de nieuwe situatie nieuwe verblijfplaatsen te integreren. Daarnaast worden de nieuwe woningen aardbevingsbestendig gebouwd, wat de veiligheid van de bewoners zal garanderen ten opzichte van mogelijke aardbevingen in het gebied. In deze situatie wordt met de gekozen locatie, planning, werkwijze en inrichting (buiten de kwetsbare periode) schade aan aanwezige beschermde soorten voldoende voorkomen of zoveel mogelijk beperkt.

3.1.2 Belangenafweging

De ontheffing is aangevraagd voor Gewone dwergvleermuis in het belang van;

- volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;

In paragraaf 6.1.1 van het activiteitenplan is bovenstaand geldig belang verder toegelicht. Woongroep Marenland houdt zich aan het Convenant Energiebesparing Huursector. Deze is ondertekend door

Aedes (de landelijke branchevereniging van woningcorporaties) en het Ministerie van Binnenlandse Zaken. De doelstelling van dit convenant is het verlagen van de uitstoot van broeikasgassen met 20% in 2020 en het verlagen van het energielabel naar B. Daarmee wordt een bijdrage geleverd aan het vertragen van de klimaatverandering.

Op basis van de doelstellingen zoals geformuleerd in het Koepelconvenant beogen Aedes en Woonbond met dit convenant in 2020 ten minste een gemiddelde Energie Index van 1,25 (gemiddeld energielabel B) te bereiken voor de totale huurwoningenvoorraad van de corporaties. Dat komt overeen met een besparing op het gebouw gebonden energieverbruik van bestaande corporatiewoningen van 33% in de periode 2008 tot en met 2020. Deze ambitie betreft het gebouw- en installatie gebonden energiegebruik voor met name ruimteverwarming, warm tapwater en ventilatie. Door het verlagen van energieverbruik en daarmee de uitstoot van broeikasgassen dient het project een 'dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor milieu wezenlijk gunstige effecten'.

Tevens zijn de woningen slecht onderhouden en zeer beperkt geïsoleerd. Door slechte ventilatie is vochtgehalte in de woningen groot en ontstaan er grote problemen met schimmelvorming. Door de problemen met vocht en tocht en schimmel komt de gezondheid van de bewoners in het geding. Hierdoor is ook sprake van het belang "volksgezondheid of openbare veiligheid".

Daarnaast bevinden de woningen zich in het aardbevingsgebied in de provincie Groningen. Als gevolg van gaswinning in de provincie Groningen treden vele aardbevingen op. Hoofdzakelijk zijn dit lichte aardbevingen, maar wellicht kunnen er in de toekomst zwaardere bevingen optreden, met als gevolg het mogelijk instorten van woningen en een verhoogd risico op slachtoffers. Hierdoor is ook sprake van het belang "volksgezondheid of openbare veiligheid". Om de veiligheid van de bewoners te waarborgen streeft Woongroep Marenland ernaar alle nieuwbouwwoningen aardbevingsbestendig te bouwen.

Gelet op de provinciale beleidsnotitie "Beleidsnota Fauna en Flora 2018" stimuleren wij initiatiefnemers om extra maatregelen te nemen om soorten op langere termijn juist te laten profiteren van ruimtelijke ontwikkelingen. Op deze manier kunnen projecten die zouden kunnen leiden tot negatieve effecten voor soorten juist gebruikt worden om de staat van instandhouding van soorten te versterken. In de aanvraag is het volgende beschreven dat leidt tot een 'groene plus':

Spouwmuren en dak zullen in de nieuwbouw geschikt en toegankelijk gemaakt worden voor vleermuizen. Aangezien daar momenteel niet sprake van is of slechts ten dele, zal deze maatregel zeker bijdragen aan een groene plus ten aanzien van Gewone dwergvleermuis.

Bovenstaand geldend belang, tezamen met de groene plus, is voldoende om de (tijdelijke) negatieve effecten op de beschermde Gewone dwergvleermuis, die als gevolg van de uitvoering van de voorgenomen activiteit zullen optreden, te rechtvaardigen.

3.1.3 Ecologische afweging

Onderzoeksmethode

Aanwezigheid van Gewone dwergvleermuis is tijdens het onderzoek in 2020 op basis van een landelijk geldend protocol (Vleermuisprotocol 2017) en onder begeleiding van ecologisch deskundigen voldoende nauwkeurig vastgesteld zoals beschreven in hoofdstuk 4 van het activiteitenplan.

Resultaten

Uit onderzoek is naar voren gekomen dat Gewone dwergvleermuis binnen het plangebied aanwezig is. Ter plaatse van De Klamp 6 is een paarverblijfplaats van een enkel individueel dier vastgesteld. Ter plaatse van De Klamp 9 bevindt zich een zomerverblijfplaats van een enkel individu van deze soort. Deze hebben mogelijk ook een functie als winterverblijfplaats voor een of enkele dieren.

Negatieve effecten zonder aanvullende maatregelen

Door de werkzaamheden worden essentiële functies binnen het plangebied voor Gewone dwergvleermuis weggenomen: één paarverblijfplaats en één zomerverblijfplaats van Gewone dwergvleermuis komt te vervallen en daarmee wellicht ook een verblijfmogelijkheid voor de winter. De sloopwerkzaamheden hebben effect op de aangetroffen verblijfplaatsen binnen het plangebied, maar daarnaast heeft de ingreep ook negatieve effecten op individuen van deze soort.

De in de aanvraag genoemde verbodsbepalingen (verstoren van individuen en het vernietigen van verblijfplaatsen) worden als gevolg van de werkzaamheden overtreden.

Maatregelen om negatieve effecten te voorkomen of te minimaliseren

Met de voorgestelde werkwijze, planning en inrichting en de in hoofdstuk 5 van het activiteitenplan voorgestelde maatregelen worden de effecten zo veel mogelijk beperkt. Deze en andere maatregelen zijn nader uitgewerkt in de Voorschriften. Globaal komt dit neer op het volgende:

- werken buiten de kwetsbare periode;
- aanbieden tijdelijke voorzieningen;
- verblijfplaatsen ongeschikt maken;
- aanbieden permanente voorzieningen;
- opstellen van een ecologisch werkprotocol;
- begeleiding van de werkzaamheden door ecologisch deskundige.

Alle werkzaamheden worden zoveel mogelijk uitgevoerd buiten de voor de betreffende soort kwetsbare periode. Indien de werkzaamheden binnen de kwetsbare periodes worden uitgevoerd, worden de verblijfplaatsen tijdig voorafgaand ongeschikt gemaakt.

Om zorgvuldig handelen te garanderen, worden de verblijfplaatsen van de Gewone dwergvleermuis voor aanvang van de werkzaamheden ongeschikt gemaakt. De kwetsbare overwinteringsperiode van Gewone dwergvleermuis loopt globaal van november tot en met maart. De paarperiode van de gewone dwergvleermuis loopt van half augustus tot en met september. Daarom is gekozen de verblijfplaatsen in april 2021 ontoegankelijk te maken. Dit is tevens om te voorkomen dat zich vleermuizen in de woning bevinden tijdens de werkzaamheden. Het ontoegankelijk maken gebeurt door het aanbrengen van tochtgaten in de spouwmuren en daken van de woningen. Door het aanbrengen van tochtgaten ontstaat er een tochtstroom door de spouwmuur van de woningen waardoor de woningen ongeschikt worden als verblijfplaats voor vleermuizen. Deze tochtgaten worden ten minste drie dagen voor de werkzaamheden aangebracht, met ten minste één nacht met temperaturen van minimaal 10 graden Celsius.

Omdat men voornemens is de woningen te slopen, worden voor de aangetroffen verblijfplaatsen acht tijdelijke kasten opgehangen in de directe omgeving van het plangebied. Dit zijn uitwendige kasten van het type VK WS 07 vleermuizenkast van Vivara Pro of andere soortgelijke kasten (zie figuur 5.1 in het activiteitenplan). De kast bestaat uit 1 compartiment met een tussenruimte van 2 centimeter, de breedte van de sleuf is 25 centimeter en de hoogte 45 centimeter en is gemaakt van houtbeton.

Bij een zomerverblijf met meer dan 10 dieren geldt een gewenningsperiode van 3 maanden (waarbij alleen de maanden april tot en met oktober meetellen). Bij een paarverblijfplaats geldt een gewenningsperiode van minimaal 6 maanden voorafgaand aan de start van het paarseizoen (medio augustus). Aan de gestelde gewenningsperiode kan niet worden voldaan, maar in de omgeving zijn voldoende soortgelijke gebouwen aanwezig, die geschikt zijn voor vleermuizen. Daarom is de verwachting dat geen negatief effect zal plaatsvinden wanneer de gewenningstijd om planningtechnische redenen niet geheel kan worden gehaald. Bovendien gaat het niet om een groot aantal vleermuizen, maar slechts om enkele dieren. Hierdoor is het toegestaan dat de start van de sloopwerkzaamheden na 1 mei 2020 zal plaatsvinden. De kasten zijn opgehangen aan de kopgevels van De Klamp 1, 5 & 8 en Gr. Dijkstraat 11.

Aan iedere kopgevel zijn twee losse kasten opgehangen. Er is gekozen voor een noordoosten en zuidwest expositie zodat de vleermuizen verschillende keuzes hebben als verblijfplaats. De tijdelijke kasten zijn opgehangen op circa 10 -70 meter van de oorspronkelijke verblijfplaatsen. De kasten op de kopgevels zijn los opgehangen op minimaal 3 meter hoogte. Hierbij is er gelet op een vrije in- en

uitvliegroute. De kasten zijn geplaatst buiten het bereik van predatoren en buiten effecten van lichtverstoring.

In de nieuwbouwsituatie zullen permanente verblijfplaatsen worden teruggebracht voor vleermuizen. In de nieuw te bouwen woningen zal de spouw in beide kopgevels beschikbaar worden gemaakt voor verblijfplaatsen van vleermuizen. Daarnaast wordt -waar mogelijk- een doorgang gecreëerd naar het dak, zodat vleermuizen zowel gebruik kunnen maken van de spouw als van de dakruimte. Behalve voor de aangetoonde Gewone dwergvleermuis, zijn deze gevels ook geschikt voor andere gebouwbewonende vleermuizen.

Naast het aanbod aan nieuwe verblijfplaatsen in de vorm van de vleermuiskasten, moet opgemerkt worden dat ook de naastgelegen woningen en woningen in de directe omgeving geschikte verblijfmogelijkheden hebben voor vleermuizen.

In de nieuwbouwsituatie worden natuurinclusieve maatregelen voor huismussen en gierzwaluwen opgenomen. Het dak van de nieuwbouwwoningen wordt toegankelijk gemaakt voor huismussen, waarbij als permanente voorziening de onderste rij dakpannen vrij wordt gehouden. Zodoende is er meer ruimte voor nestplaatsen voor huismussen die permanent aanwezig blijven.

In één gevel van de nieuwbouwwoningen worden vijf inbouwkasten voor gierzwaluwen geplaatst. Het gaat om inbouwstenen van het type IB GZ 03 van Vivara Pro (zie figuur 5.3 in het activiteitenplan). Hierbij wordt erop gelet dat de uitvliegopening en de ruimte daaronder vrij blijft, zodat gierzwaluwen voldoende ruimte hebben om in en uit te vliegen. De kasten worden zo hoog mogelijk in de gevel geplaatst, buiten bereik van predatoren.

Alle mitigerende maatregelen worden in een ecologisch werkprotocol uitgewerkt. Hierin worden tevens eventueel aanvullende voorwaarden van bevoegd gezag opgenomen. In het werkprotocol wordt ecologische begeleiding van de werkzaamheden voorgeschreven waarbij een ecooloog op het werk is op de volgende kritische momenten:

- Start werkzaamheden natuurvrij maken;
- Oplevering natuurvrij maken;
- Start werkzaamheden natuurinclusieve werkzaamheden;
- Oplevering natuurinclusieve maatregelen.

Alle betrokken partijen, met name ook de uitvoerenden op de bouw- of projectlocatie, dienen voorafgaand aan de start van de werkzaamheden van het werkprotocol op de hoogte gesteld te worden. De begeleidende ecooloog houdt een logboek bij van alle relevante werkzaamheden en controles.

Door de uitvoering van bovenstaande maatregelen wordt ervoor gezorgd dat er zowel tijdelijk als op lange termijn weer verblijfplaatsen terug komen.

Gunstige staat van instandhouding

De Gewone dwergvleermuis is zowel binnen Europa als binnen Nederland de meest voorkomende vleermuissoort. Deze is onderdeel van de landelijke populatie die wordt geschat op 300.000 tot 600.000 dieren (Dietz et al., 2009). Uitwisseling tussen verschillende populaties vindt waarschijnlijk met name plaats in winterverblijfplaatsen (Dietz et al., 2009). Uit de Vogel- en habitatrichtlijn-rapportage 2019 blijkt dat het verspreidingsgebied van deze soort gunstig is. Er zijn echter onvoldoende gegevens beschikbaar om een duidelijk beeld van de landelijke staat van instandhouding te bepalen (Vogel-en-Habitatrichtlijnrapportage, 2019).

Recente waarnemingen ter plaatse van De Kamp en directe omgeving zijn lastig te vinden. De Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) telt 51 waarnemingen in de omgeving van het onderzoeksgebied binnen een afstand van ca. 1 kilometer van de afgelopen vijf jaar. Een groot deel van de waarnemingen zijn gedaan ten zuiden van het plangebied ter plaatse van Tuinbouwweg. Hier zijn kraamverblijfplaatsen van de Gewone dwergvleermuis aangetroffen tussen in het jaar 2017-2020.

Door de uitvoering van de eerder genoemde maatregelen en de beschikbare (permanente) alternatieven, inclusief de groene plus (zie belangenafweging) en de reeds gunstige staat van instandhouding van Gewone dwergvleermuis, is zeker dat dit project niet zal leiden tot negatieve effecten op de lokale populatie of de staat van instandhouding van de betreffende soort(en).

Eindoordeel ecologische afweging

Met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid zal de voorgestelde manier van werken de negatieve effecten op aangetroffen beschermde soorten voorkomen of tot een voldoende minimum beperken.

Gezien bovenstaande is gegarandeerd dat de huidige populatie in stand kan blijven, **en naar verwachting gezien de groene plus kan toenemen in de toekomst**, en dat de gunstige staat van instandhouding van Gewone dwergvleermuis gewaarborgd blijft.

4 Conclusie

Op basis van de ingediende aanvraag blijkt dat de alternatievenafweging voor deze activiteit in dit plangebied voldoende is onderbouwd en het belang van de activiteit voldoende is aangetoond. Met de maatregelen zoals uitgewerkt in de voorschriften wordt het effect als gevolg van de geplande activiteit in het plangebied voldoende beperkt en blijft de gunstige staat van instandhouding van Gewone dwergvleermuis gewaarborgd.

4.1 Eindconclusie

Om de activiteit uit te voeren is een ontheffing nodig van verbodsbepalingen zoals in de volgende tabel weergegeven.

Omdat geen afbreuk gedaan wordt aan het streven de soort in een gunstige staat van instandhouding te brengen of te houden, is de aanvraag voor ontheffing:

voor de volgende soort	voor artikel 3.5 lid 2 en 4 ¹
Gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)	toegekend

¹Het betreft de verbodsbepalingen:

lid 2, opzettelijk verstoren;

lid 4, beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen;

Daarom verlenen wij, Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen, een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming. Dit besluit geeft ontheffing voor de soorten en verbodsbepalingen zoals is weergegeven in bovenstaande tabel. De activiteit kan daarmee in het omschreven plangebied binnen de ontheffingperiode en met inachtneming van de voorschriften gerealiseerd worden.

Consequenties

Wat u verder kunt verwachten

Bij besluit ontheffingverlening is het toegestaan de werkzaamheden uit te voeren zoals in de aanvraag uiteengezet is, voor plangebied en periode zoals omschreven in het besluit.

U dient gedurende de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor de in het plangebied te verwachten algemenere vogelsoorten kan dit plaatsvinden door werkzaamheden buiten de broedperiode van aanwezige soorten uit te voeren. Tevens kunnen voorbereidende maatregelen worden getroffen om te voorkomen dat deze vogels tot broeden kunnen komen binnen het plangebied. Voor meer kwetsbare soorten met een ongunstige staat van instandhouding dient hiervoor een aanvullende ontheffing aangevraagd te worden.

Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Wet natuurbescherming. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het gehele jaar gebruiken zijn jaarrond beschermd. Voor het verwijderen van dergelijke verblijfplaatsen is te allen tijde een ontheffing vereist. Kwetsbare akker- en weidevogels worden sinds kort, ten gevolge van voortschrijdend wetenschappelijk inzicht, ook tot deze groep van vogels met jaarrond beschermd nest gerekend.

Wanneer bij uitvoering van de werkzaamheden verbodsbepalingen overtreden worden ten aanzien van andere soorten dan die waarop het besluit van toepassing is, dient u de werkzaamheden stil te leggen en aanvullend ontheffing voor deze soorten aan te vragen.

Bijlage 1. Wettelijk kader

Artikel 1.11 Wnb Zorgplicht

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
 - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Artikel 3.5 Wnb

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Artikel 3.8 Wnb

1. Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van een of meer van de verboden, bedoeld in de artikelen 3.5 en 3.6, tweede lid, ten aanzien van dieren of planten van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van de voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren van daarbij aangewezen soorten.
2. Provinciale staten kunnen bij verordening vrijstelling verlenen van een of meer van de verboden, bedoeld in de artikelen 3.5 en 3.6, tweede lid, ten aanzien van dieren of planten van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van de voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren van daarbij aangewezen soorten.
3. Onze Minister kan ontheffing of vrijstelling verlenen van een of meer van de verboden, bedoeld in artikel 3.6, eerste lid, of van regels gesteld krachtens artikel 3.7, ten aanzien van dieren of planten van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van de voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren van daarbij aangewezen soorten.
4. Bij de algemene maatregel van bestuur, bedoeld in artikel 3.7, eerste lid, kan worden bepaald dat gedeputeerde staten ontheffing kunnen verlenen, of dat provinciale staten bij verordening vrijstelling kunnen verlenen, van bij de maatregel aangewezen regels.
5. Een ontheffing of een vrijstelling wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:
 - a. er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
 - b. zij is nodig:
 - 1°. in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
 - 2°. ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
 - 3°. in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;

- 4°. voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
- 5°. om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben;
- c. er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Artikel 5.3 Wnb

1. Aan een vrijstelling, vergunning of ontheffing kunnen voorschriften worden verbonden.
2. Een vrijstelling, vergunning of ontheffing kan onder beperkingen worden verleend.
3. Vrijstellingen, vergunningen en ontheffingen kunnen aan een geldigheidsduur worden gebonden.
4. Het is verboden te handelen in strijd met de bij een vergunning of ontheffing gestelde voorschriften.

Loket	
Wettelijk domein	Wet natuurbescherming, soorten
Gebieden	Niet gebiedsgebonden
Ontheffing	Eenmalig
Dossiernummer KIWI	K23857
Documentnummer KIWI	2021-006323
Zaaknummer Squit	GR-VERG-2020-000598

Contactpersoon	
Bedrijfsnaam	
Contactpersoon	
Adres	
Postcode en woonplaats	
Telefoonnummer vast	
Telefoonnummer mobiel	
Emailadres	

Gegevens project	
Projectnaam	
Locatie werkzaamheden	
Startdatum werkzaamheden	
Einddatum werkzaamheden	
Overzicht planning werkzaamheden	

Versturen aan
Dit formulier dient zodra de aanvang van het werk bekend is per mail te worden ingediend bij de provincie Groningen, maar minimaal 7 dagen van te voren, naar loketVTH@provinciegroningen.nl onder vermelding van; 'Meldingsformulier Wnb soorten Start werkzaamheden De Kamp 2-6 en 7-17 Spijk (K23857)'